

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

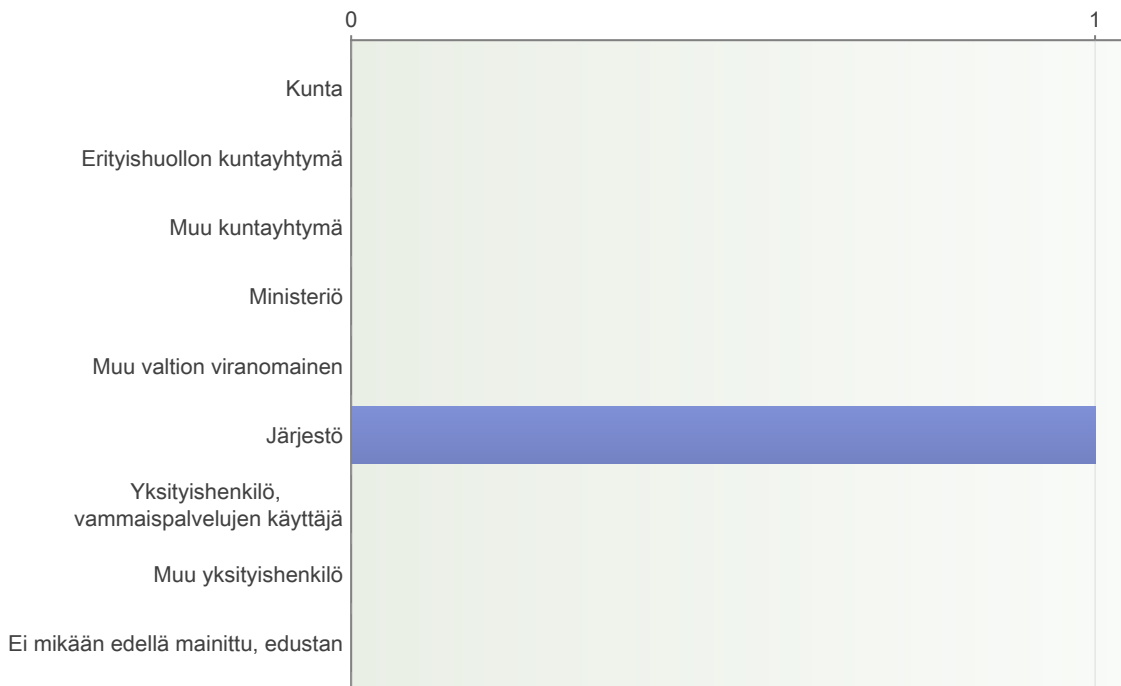
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Katri	Partanen	katri.partanen@suomenfy sioterapeutit.fi	Suomen Fysioterapeutit ry	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän 4 kohta: Kun halutaan turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut, keskeistä on moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelman teko ja palveluohjaus. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden tarvittavien tahojen välisen yhteistyön tulee toimia integroidusti etenkin vaativaan ja monitahoiseen avun ja tuen tarpeeseen vastaamiseksi. Vammaisella henkilöllä hänen yksilölliseen tilanteeseensa liittyy yleensä useita sosiaali- ja terveydenhuollon, kuntoutuksen, viranomaistahojen (esim. Kela) ja lapsilla myös varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen toimijoita. Nykyisellään lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä on usein näyttäytynyt monimutkaisena, vaikeaselkoisena ja usein joustamattomana sekä palvelujen käyttäjille että palveluja järjestäville ja tuottaville tahoille.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

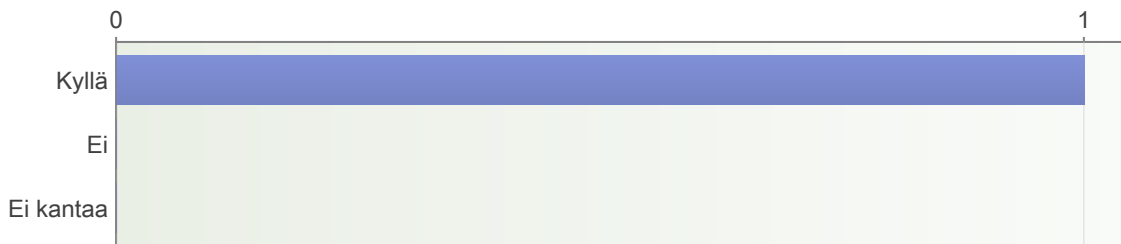
Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

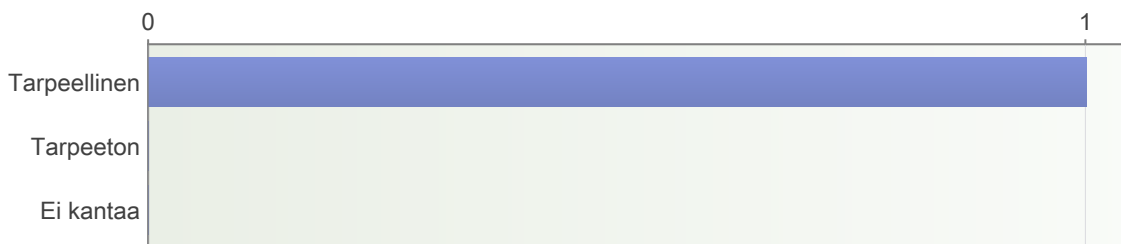
Vastaajien määrä: 1

- Pykälän 3 momentin arviointikysymykset rajauksen suhteen ovat vaativia ja haastavia. Arvioitaessa yksilöllisesti sitä, liittyykö uusi tai lisääntynyt toimintakyvyn rajoite jo olemassa olevaan vammaan tai sairauteen vai johtuuko se korkeaan ikään liittyvästä toimintakyvyn heikkenemisestä, tarvitaan laaja-alaista osaamista ja monialaista yhteistyötä. Ongelmana on suuri vaihtelu sekä vaikeavammaisten toimintakyvyn muutoksissa että ikääntymisen tuomassa toimintakyvyn heikkenemisessä eri henkilöiden kesken. Syy- ja seuraussuhteen saattavat olla hyvinkin monimutkaisia. Valtakunnallisesti olisi hyvä tehdä yhteistyötä maakuntien kesken arvioinnin kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä tiedon keräämiseksi.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

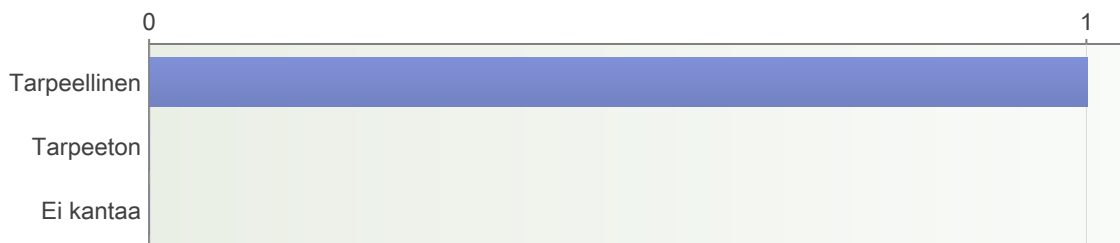
Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

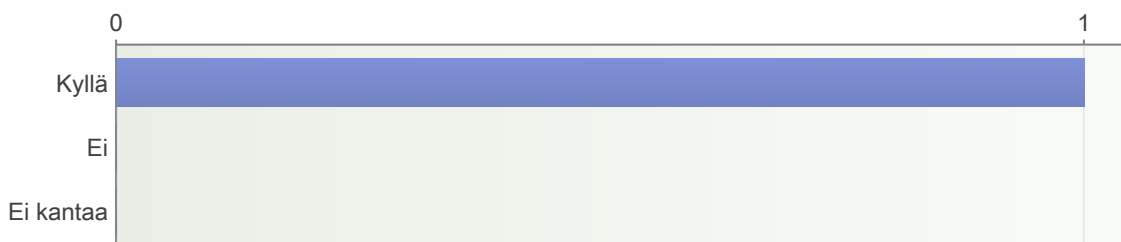
Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

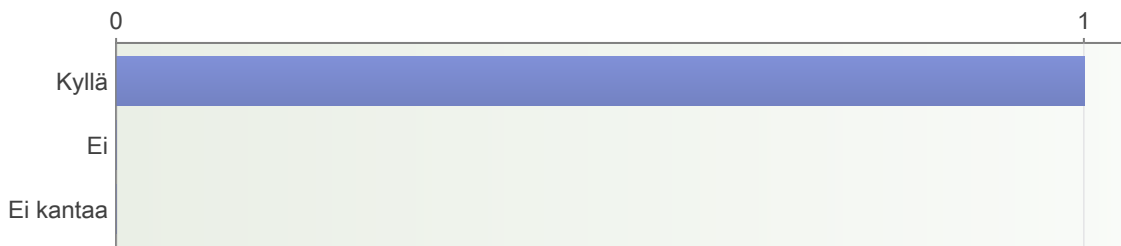
15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihoitolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihoitolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä yksilöllisesti vammaisille henkilöille tulee olla riittävä asiantuntemus ja erityisosaaminen. Se on vaativa tehtävä, jossa tarvitaan riittävää tukea, lisäkoulutusta ja tarvittaessa konsultointimahdollisuutta muilta tahoilta. Maakuntiin tulee luoda selkeät ja yhtenevät toimintatavat vammaisten henkilöiden palvelutarpeen arvioimiseksi.
Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävä monialainen yhteistyö ja palvelujen yhteensovittaminen on olennaisen tärkeää. Sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä kuntoutuksen tulee tehdä saumatonta yhteistyötä ja luoda selkeät toimintatavat yhteistyön toteuttamiseksi.
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä tulee muuttumaan jatkossa syvällisesti. Erityisesti siirtymävaiheessa on varmistettava, että toimivat käytännöt säilyvät varsinkin heikommassa asemassa oleville henkilöille.

19. 12. Arvioi seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	3	1	0	4	1,25

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteissa mainitaan uuden hankintalain yhteydessä, että pitkäkestoisten hoito- ja asiakassuhteiden hankinnassa sosiaali- ja terveyspalveluihin tulee huomioida, ettei palvelun käyttäjille muodostu kohtuuttomia tai epätarkoituksenmukaisia seurauksia. Samassa yhteydessä tulisi vielä tarkemmin korostaa asiakkaan kuulemistä ja mahdollisuutta valita palvelun tuottaja. Aiemmin esim. kuntoutukseen ja fysioterapiaan liittyvissä kilpailutuksissa on tullut esille, että palvelun tuottaja on vaihtunut asiakkaan toiveen vastaisesti kilpailutuksen myötä.

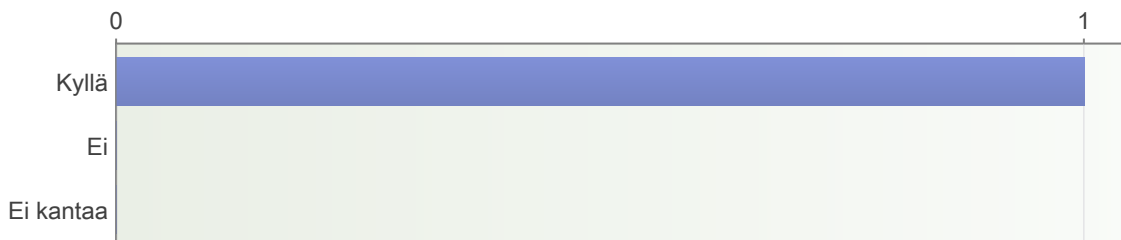
Pykälän 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa laadun keskeisiä tekijöitä pitäisi määrittää laajemmin.

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen valinnanvapaudessa pyritään siihen, että palvelun tuottajat kilpailevat keskenään laadulla. Erityisesti erikoistason palveluissa on tärkeä määrittää laatuksiteerit siten, että palvelunkäyttäjät pystyvät tekemään valintoja niiden perusteella.

Pykälän 3 momentin mukaan maakunnan on huolehdittava siitä, että vammaisen henkilön ja tarvittaessa hänen perheensä tarpeen mukaiset eri lakeihin perustuvat palvelut muodostavat tämän lain tarkoitusta toteuttavan yhteensovitun kokonaisuuden. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on meneillään samanaikaisesti monia rinnakkaisia uudistuksia ja niihin liittyviä lakimuutoksia. Palvelujärjestelmän toimivuus on taattava kokonaisuutena myös siirtymävaiheessa, varsinkin heikommassa asemassa oleville henkilöille.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

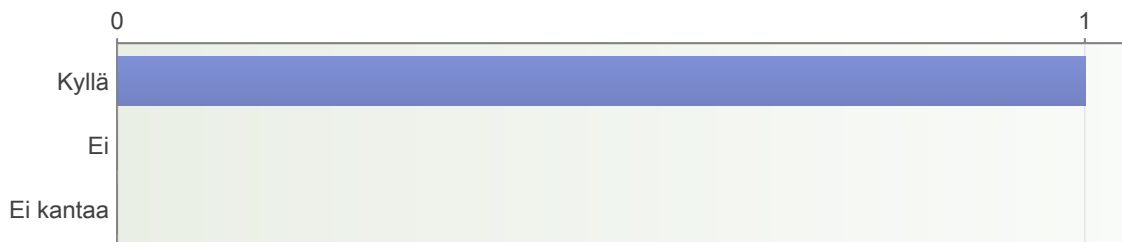

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

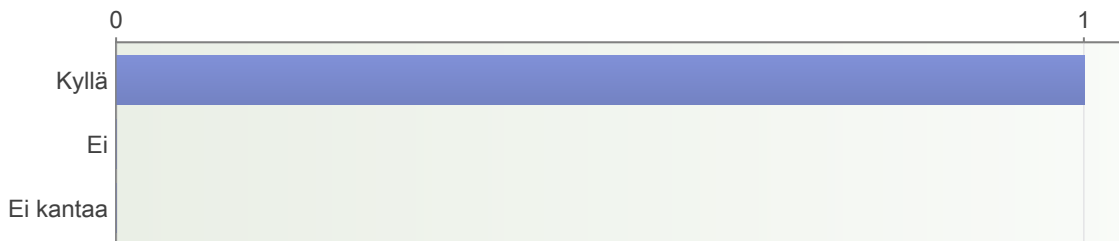

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon integroidut palvelut ovat olennaisen tärkeitä, kun avopalvelujen piiriin tulee henkilöitä, joilla on vaativia ja monialaisia sekä sosiaali- että terveydenhuollon palvelutarpeita ja -palveluja. Saumaton yhteistoiminta sosiaali- ja terveydenhuollon välillä on välttämätöntä vammaisen henkilön asumisen mahdollistamiseksi. Vammaisille kuuluu usein terveydenhuollon lääkinällistä kuntoutusta, esim. fysioterapiaa, toimintakyvyn ja omatoimisuuden tukemiseksi. Kuntoutuksen järjestäminen avopalveluihin siirryttäessä on keskeistä ja siihen tulee varata riittävät resurssit, tulee se järjestettäväksi sitten Kelan vaativan kuntoutuksen tai maakunnan järjestämän lääkinällisen kuntoutuksen kautta. Nykyisin vaativaa kuntoutusta toteutetaan pääosin pienten yksityisten palvelun tuottajien ja erityisesti ammatinharjoittajien toimesta. Eri terapia-aloilla on erilaiset mahdollisuudet vastata lisääntyneeseen avopalveluiden tarpeeseen. Valtakunnallisesti on meneillään myös kuntoutuksen kokonaisuudistus, joka saattaa jatkossa vaikuttaa vaikeavammaisten kuntoutuksen järjestämiseen.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Ei vastauksia.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Suunniteltaessa ja hankittaessa pykälässä mainittuja asunnon muutostöitä, itsenäisen suoriutumisen kotona mahdollistavia välineitä ja muita teknisiä ratkaisuja tulee tehdä saumatonta yhteistyötä terveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineyksikön kanssa. Parhaillaan on valmisteilla valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperiaatteet, josta ilmenee lääkinnällisen kuntoutuksen kautta luovutettavat apuvälineet. Tämän erityislain nojalla hankittavien muutostöiden, apuvälineiden ja laitteiden yhteensovittaminen ja toimivuus lääkinnällisen kuntoutuksen kautta saatavien apuvälineiden kanssa on olennaista asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla toimivan kokonaisuudenkannalta.

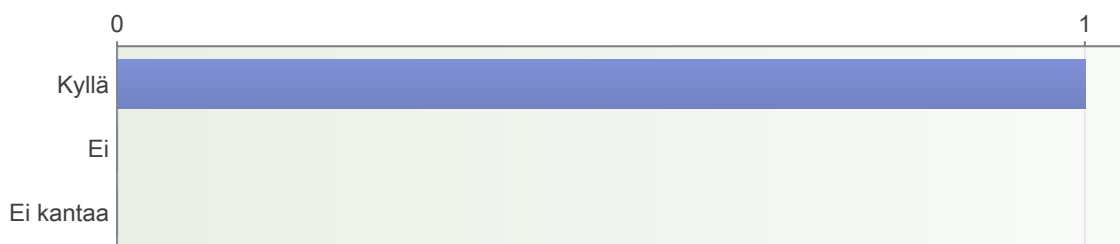
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain yhdistäminen laiksi vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista on kannatettava asia ja ko. erityislaki on hyvä kokonaisuus. On tärkeää huomioida sote-uudistuksen ja siihen liittyvien monien muiden lakimuutosten yhteydessä, että eri lait muodostavat asiakkaidenkannalta toimivan kokonaisuuden. Käytännön tasolla vammaispalvelut tarvitsevat sosiaali- ja terveydenhuollossa moniammatillista ja erityisosaamista sekä saumatonta yhteistyötä.